

**DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT**

Tariffnemnda
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres ref
Sak 4/2006

Vår ref
06/4456-1 Ø HBA

Dato
7.11.2006

Høring – Allmenngjøring av tariffavtaler på byggeplasser***Innledning***

Det vises til brev fra Tariffnemnda av 25. september 2006 vedrørende utkast til forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler på byggeplasser. Krav om allmenngjøring er fremmet av LO og gjelder Fellesoverenskomsten for byggfag 2006-2008.

Forskriften som foreslås allmenngjort er mindre omfattende enn de som gjelder allerede. Blant annet er bestemmelsene om lønn og arbeidstid ved skiftarbeid ikke krevd allmenngjort og bestemmelsen om tillegg til minstelønnen for erfaring og kompetanse mv. er mindre detaljert. I Oslofjordregionen og i Hordaland er tariffavtalen allerede allmenngjort og i disse områdene vil en allmenngjøring i tråd med dette høringsnotatet innebære en mindre omfattende forskrift.

Finansdepartementets vurdering

Etter loven kan Tariffnemnda treffe vedtak hvis utenlandske arbeidstakere samlet sett har påviselig dårligere lønns- og arbeidsvilkår sammenliknet med hva norske arbeidstakere har. Dette er et beviskrav. I LOs begjæring er det innhentet informasjon fra 40 virksomheter. Nemnda har bedt om dokumentasjon av lønns- og arbeidsvilkår fra de berørte arbeidsgiverne. Halvparten av bedriftene har svart på henvendelsen og av disse har nemnda ikke kunnet avdekke mange tilfeller der lønnsvilkårene avviker sterkt fra normalt norsk lønnsnivå. For de virksomhetene som ikke har svart på henvendelsen har Tariffnemnda lagt til grunn at dokumentasjonen som LO har lagt fram var korrekt. Tariffnemnda opplyste om denne tolkningen i brevet som ble sendt til arbeidsgiverne.

Innen bygg og anleggssektoren er det knappe 60 pst. av arbeidstakerne som direkte eller indirekte er omfattet av tariffavtaler. Det at det er avdekket lønnsvilkår for utenlandske arbeidstakere som er lavere enn tariffestet lønn, innebærer ikke nødvendigvis at lønnsvilkårene er dårligere enn for andre norske arbeidstakere. Finansdepartementet viser videre til at det i forarbeidene i allmenngjøringsloven understrekes at allmenngjøring ikke skal benyttes i større grad enn det som er nødvendig for å oppfylle formålet med loven, og at det ikke må treffes allmenngjøringsvedtak hvis siktemålet er å gi norske tariffavtaler generelt et utvidet område. Selv om intensjonen bak forslaget til forskrift er å sikre likeverdige lønns- og arbeidsvilkår kan en utilsiktet effekt av forslaget etter Finansdepartementets vurdering være at avtalestrukturen i den relevante overenskomsten unødig påtvinges den uorganiserte delen av dette arbeidsmarkedet. Når det nå foreslås allmenngjøring av en tariffavtale for hele landet blir dette hensynet enda viktigere. Det kan bl.a. være geografiske forskjeller i tilbud og etterspørsel som kan gi behov for større fleksibilitet.

Allmenngjøring av tariffavtaler er et sentralt virkemiddel for å hindre sosial dumping. Det er etter Finansdepartementets oppfatning viktig at ordningen framstår som et effektivt virkemiddel med bred oppslutning blant arbeidslivets parter. Det må derfor legges vekt på å unngå utilsiktede effekter på lønnsdannelsen og arbeidsmarkedet for øvrig. Hensynet om å sikre at utenlandske arbeidstakere har lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med vilkårene norske arbeidstakere har, må derfor etter Finansdepartementets vurdering veies opp mot behovet for en velfungerende lønnsdannelse som kan legge til rette for høy yrkesdeltakelse og lav arbeidsledighet over tid. Utkastet til forskrift representerer et direkte inngrep i lønnsdannelsen fra myndighetenes side. Forslaget må være basert på grundige vurderinger av hvordan en så omfattende allmenngjøring vil kunne påvirke lønnsdannelsen eller arbeidstiden samlet sett, bl.a. må dokumentasjonskravet være oppfylt. Etter Finansdepartementets vurdering kan det reises spørsmål om lovens krav til dokumentasjon er oppfylt i dette tilfellet. At en del virksomheter ikke overholder sin plikt til å fremlegge fullgod dokumentasjon for tariffnemnda behøver ikke bety at utenlandske arbeidstakere i disse virksomheter har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn norske arbeidstakere i disse eller andre virksomheter. Imidlertid har Tariffnemnda fullt innsyn i lønns- og arbeidsvilkår, og nemnda bør vurdere om den i større grad skal kreve innsyn for å dokumentere behovet for allmenngjøring av tariffavtaler.

Med hilsen

Knut Moan

1a Nina Bjerkedal e.f.
ekspedisjonssjef

Helga Birgitte Aasdalen
Helga Birgitte Aasdalen
rådgiver